

helen.erneback@montenova.se

2021-11-16

1 (13)

Dnr-SI 2021:4263

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av
Montenova montessoriskola ekonomisk förening

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning vid Montenova montessoriskola ekonomisk förening avseende de förutsättningar huvudmannen skapar för att eleverna får en likvärdig utbildning. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl huvudmannen klarar sitt uppdrag att ge elever förutsättningar att nå de nationella målen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer huvudmannens arbete inom två områden, se bilaga 1. På varje område bedöms om huvudmannen uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en huvudman bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att myndighetens kvalitetskriterier uppfylls i Montenova montessoriskola ekonomisk förening i följande utsträckning:

Huvudmannens analys av studieresultat och trygghet

Huvudmannen gör i flera delar relevanta analyser av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla sin analys av skillnader och variationer i studieresultaten.

Huvudmannens kompensatoriska arbete

Huvudmannen har i hög utsträckning vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 25 mars 2022 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen Box 2320, 403 15 Göteborg., Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2021:4263) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Huvudmannens analys av studieresultat och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 4 kap. 3, 5-7 §§, 5 kap. 3 § skollagen

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen gör i flera delar relevanta analyser av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att huvudmannen följer upp studieresultat och resultat avseende trygghet i grundskolan och till viss del analyserar dessa, men det finns resultat där det saknas relevanta förklaringar och belägg till de skillnader som finns. Huvudmannen analyserar även till viss del skillnader och variationer i studieresultaten mellan flickor och pojkar. I sina analyser av resultaten relaterar huvudmannen i viss mån till utbildningens genomförande och förutsättningar.

Huvudmannen följer upp och analyserar studieresultaten

Granskningen visar att huvudmannen tar del av de analyser som görs på skolenheterna av elevernas studieresultat och utifrån dessa till viss del gör egna analyser. Nova montessoriskola har goda kunskapsresultat vilket till exempel åskådliggörs genom att meritvärdet för årskurs 9 vårterminen 2021 var 268 jämfört

med det modellberäknade SALSA-värdet¹ 258. Huvudmannen menar att de goda resultaten beror på att lärarna är legitimerade, arbetar med kollegialt lärande och att de stannar kvar på arbetsplatsen vilket skapar kontinuitet. Huvudmannen berättar även att lärarna ställer höga krav på eleverna vilket visar sig bland annat genom att det finns möjlighet för de högpresterande eleverna att studera på en högre nivå. För att få kunskap om lärarnas undervisning gör huvudmannen regelbundet lektionsbesök. Huvudmannen tar även del av de analyser av kunskapsresultaten som lärarna genomför ämnesvis och de förslag på förändringar som kan genomföras och bidra till en bättre undervisning och högre måluppfyllelse som lärarna kommer fram till. Skolan genomför satsningar på eleverna i de yngre åldrarna för att förebygga eventuella hinder för elevernas måluppfyllelse. Huvudmannen menar också att lärarna har ett nära samarbete med varandra, eleverna samt vårdnadshavarna vilket skapar goda förutsättningar för eleverna att nå de kunskapsmål som de strävar mot. Även om det är troligt att ovanstående parametrar förklarar de goda studieresultaten saknas det belägg för att det är dessa som inverkar. Genom att utveckla analysen av de olika parametrarna, skapar huvudmannen ytterligare möjligheter för eleverna att nå ännu högre måluppfyllelse.

Av granskningen framkommer att huvudmannen har analyserat studieresultaten och i viss mån har uppmärksammat att det finns skillnader och variationer. Resultaten i ämnet matematik har enligt huvudmannen varit lägre jämfört med andra ämnen under en tid. Enligt huvudmannen följer resultaten i matematik trenden i riket, även om de också konstaterar att de lägre resultaten kan kopplas till elevernas svårigheter att förstå lästäl. Huvudmannen ger exempel på att eleverna med svårigheter i matematik kan få stöd av en extra resurs under matematiklektionerna, men genom att ingen analys görs av undervisningens genomförande finns risk att problemet kvarstår, även om huvudmannen nu ser över detta. Huvudmannen har dock uppmärksammat hur skillnader i undervisningens genomförande inverkade på elevernas studieresultat vid övergången mellan årskurs 3 och 4. Huvudmannen har även uppmärksammat att undervisningens genomförande fått negativa konsekvenser för elevernas studieresultat i årskurs 4 i NO och SO, vilket föranlett att arbetsgången och

¹ Analysverktyget SALSA presenterar skolors resultat av slutbetygen i årskurs 9 efter att hänsyn har tagits till elevsammansättningen. Bakgrundsfaktorer utgörs av föräldrarnas utbildningsnivå, fördelningen pojkar/flickor och andelen nyinvandrade elever

gruppindelningen ändrats. Både förutsättningar och genomförande av undervisningen förändrades för årskurs 9 under pandemin då de fick ta del av undervisning på distans. Detta inverkar också på studieresultaten vilket huvudmannen uppmärksammar och kontinuerligt följer upp.

Granskningen visar vidare att huvudmannen till viss del analyserar skillnader och variationer i studieresultaten mellan flickor och pojkar, men att det saknas relevanta förklaringar och belegg till de skillnader som finns. Av Skolverkets statistik 2020/21 framgår att det var stora skillnader mellan könen gällande resultaten i musik och bild, något som huvudmannen i intervju uppger att de inte uppmärksammat då de framför allt analyserat resultaten på individnivå. Både i årskurs 6 och 9 skiljer sig resultaten åt i ämnet musik, i årskurs 9 uppnådde flickorna 19,0 och pojkarna 14,6 och i årskurs 6 var motsvarande genomsnittliga betygspoäng 16,2 för flickorna och 13,9 för pojkarna. Enligt huvudmannen har det funnits svårigheter att bedriva undervisningen eftersom lokalerna inte varit anpassade till ämnet, som åtgärd bedrivs nu undervisningen i halvklass. Huvudmannen har dock uppmärksammat att det finns vissa skillnader mellan flickors och pojkars resultat. I det systematiska kvalitetsarbetet framkommer att resultaten för pojkarna i en av klasserna ligger något högre än flickornas. I en annan klass ligger flickornas resultat högre än pojkarna i ämnet svenska, analysen handlar om vilka delområdet i ämnet svenska som är problematiskt för pojkarna, men det framgår inte om det finns någon förklaring som kan relateras till hur undervisningen bedrivs eller vilka förutsättningar som ges. Trots att huvudmannens analyser, på grund av få elever, ofta görs på individnivå är könsaspekten viktig att analysera och uppmärksamma på en övergripande nivå. Detta för att åskådliggöra mönster och tydliggöra systematiska skillnader mellan flickors och pojkars studieresultat.

Huvudmannen följer upp och analyserar elevernas upplevelse av trygghet

Granskningen visar att huvudmannen och rektor analyserar eventuella skillnader i elevernas upplevelse av trygghet. Enligt Skolinspektionens elevenkät vårterminen 2019 och 2021 upplevde elever i årskurs 5 och 9 sig mer trygga än genomsnittet av de svarande eleverna i riket, detta gäller även för resultaten uppdelade utifrån kön. (Nova montessori årskurs 9 år 2021 indexvärde 8,3 mot rikets 7,7 årskurs 5, 8,9 mot rikets 8,2) Enligt huvudmannen är en av orsakerna till att eleverna är mer trygga på Nova montessori att "alla elever är allas barn" vilket gör att all personal agerar direkt vid händelser och konflikter på skolan. Enligt inskickat material genomför huvudmannen årligen, i december och maj, en elevenkät gällande studiero och trygghet. Trots att de flesta elever känner sig trygga på skolan framkommer områden att förbättra genom analys av elevernas kommentarer till de lägre svaren i enkäterna. Till exempel kunde

huvudmannen konstatera att de lägre resultaten i något fall berodde på att det fanns en tuff jargong hos de äldre eleverna som de yngre var oroliga för, och i något fall fanns elever som hade svårt att hitta lekkamrater under rasterna. Utifrån analysen har huvudmannen vidtagit åtgärder som berörde både de äldre elevernas bemötande och hur rasterna genomfördes och organiserades. Elevernas upplevelse av trygghet följs även upp genom mentorskapet, utvecklingssamtal och observationer av lärare och elevhälsan.

Av granskningen framkommer dock att resultaten på skolans senaste trygghetsenkät inte redovisas och analyseras utifrån kön, eftersom föregående års enkäter inte visat på skillnader mellan könen. Huvudmannen uppger att skolsköterskan har analyserat könsperspektivet utifrån resultat på de regelbundna hälsosamtalen. Skolsköterskan har rapporterat höga resultat avseende trygghet och trivsel vilka inte heller har visat på skillnader mellan könen. Vid signaler om någon problematik gör huvudmannen riktade besök för att bland annat få en uppfattning om lärarens förhållningssätt och undervisning. Vid behov är också elevhälsans professioner delaktiga i diskussionerna om lärarnas arbetssätt. Skolinspektionen rekommenderar att huvudmannen även har med könsperspektivet i analysen av den egna elevenkäten framgent.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla sin analys av skillnader och variationer i studieresultaten.

Granskningen visar att huvudmannen gör analyser av elevernas studieresultat för att tidigt sätta in åtgärder. Då skolenheterna är små med få elever hamnar analyserna till stor del på individnivå för att se till den enskilda elevens behov. Dock finns en risk att huvudmannen då inte upptäcker skillnader på gruppnivå eftersom de i första hand utgår ifrån ett individperspektiv. Huvudmannen behöver utveckla och fördjupa analyserna för att kunna uppmärksamma till exempel skillnader över tid, mellan ämnen, mellan grupper och utifrån kön, för att kunna sätta in relevanta och träffsäkra åtgärder.

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Huvudmannen har det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen, vilket ger denne en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram

i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga, till exempel betygsstatistik och resultat av nationella prov. Vidare behöver det ske en jämförande och förklarande analys av variationer mellan skolenheternas studieresultat och måluppfyllelse.² Huvudmannens analys innebär att huvudmannen dels behöver bedöma kvaliteten på verksamheten i förhållande till de nationella målen, dels identifiera faktorer som förklarar eller påverkar måluppfyllelsen och som kan vara utgångspunkt för huvudmannens utvecklingsarbete. Syftet med en analys på huvudmannanivå är att uppmärksamma såväl styrkor som svagheter inom verksamheten. Det är viktigt att huvudmannen uppmärksammar både tillfälliga samt systematiska skillnader i studieresultat mellan flickor och pojkar, och andra elevgrupper, och inte bara ser till resultaten som helhet över alla stadier. Huvudmannen behöver därför jämföra och bryta ner resultaten för elevgrupper, såsom flickor och pojkar, på skolenhetsnivå, årskursnivå, etcetera. Där skillnader finns behöver huvudmannen söka förklaringar med belägg till varför sådana skillnader finns och försöka åtgärda dessa. Skolinspektionens erfarenhet är att de huvudmän som har en genomtänkt styrning av skolan, också tydligt kan redovisa enheters, årskursers och resultat så att det tydligt framgår var måluppfyllelse har nåtts och var förbättringsområden finns.²

Skolinspektionen rekommenderar huvudmannen att utveckla sitt analysarbete av såväl höga som låga studieresultat samt eventuella skillnader mellan könen. Detta för att huvudmannen ska kunna uppmärksamma både framgångsfaktorer och utvecklingsområden.

² 4 kap. 3 § skollagen; Regeringens proposition 2009/10:165.

³ Skolinspektionen (2015). Huvudmannens styrning av grundskolan – ett uppdrag med eleven i fokus. Kvalitetsgranskning.

Huvudmannens kompensatoriska arbete

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 8 §, 4 kap. 7 § skollagen

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen har i hög utsträckning vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Den sammanfattade motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att huvudmannen har en analys som förklarar elevernas olika behov och förutsättningar och hur dessa påverkar möjligheterna att tillgodogöra sig utbildningen. Huvudmannen fördelar resurser och vidtar kompensatoriska åtgärder som syftar till att elever med sämre förutsättningar så långt som möjligt ska nå utbildningens mål. Huvudmannen följer löpande och aktivt upp resultatet av de åtgärder som vidtagits under läsåret för att säkerställa att de beslutade åtgärderna faktiskt bidrar på det sätt som är förväntat, och leder till förbättrade möjligheter för eleverna att nå utbildningens mål. Huvudmannen kan i de flesta fall visa att åtgärderna gett resultat genom exempel.

Huvudmannens analys förklarar elevernas olika behov och förutsättningar

Granskningen visar att huvudmannen och rektorn analyserar elevernas olika behov och förutsättningar, vilka ligger till grund för fördelning av/och insatser av kompensatoriska åtgärder som redovisas längre fram i beslutet. Nova montessoriskola arbetar medvetet med att tidigt kartlägga elevernas behov och förutsättningar, och hur dessa inverkar på elevernas förutsättningar att nå målen. Detta görs genom att specialpedagog utreder elevernas behov och det kan handla om elever med NPF - diagnoser (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar), elever med utländsk bakgrund, elever som av olika anledningar har svårigheter att närvara i skolan eller elever som behöver mer utmaningar.

Huvudmannen genomför kompensatoriska åtgärder där de flesta är förankrade i analyser.

Granskningen visar att huvudmannen genomför kompensatoriska åtgärder utifrån sin analys. Nova montessori arbetar med tidiga insatser som att ha färre elever i klasserna med de yngre åldrarna för att kunna optimera insatser och förebygga eventuella hinder för elevernas måluppfyllelse. Båda skolenheterna har en gemensam budget och de kompensatoriska medlen som resurser och insatser, fördelas utifrån behov både till ovanstående elevgrupper och enskilda elever genom en diskussion med huvudman, rektor och specialpedagog. Specialpedagogen har också en egen budget för materiella

resurser för elever i behov av stöd, till exempel för extra anpassningar och olika skollicenser. Huvudmannen har sett till att lärarna på skolan har utlagd resurstid som fördelas mellan klasserna utifrån de behov av kompensatoriska åtgärder som konstaterats. Huvudmannen har vidtagit flera åtgärder utifrån de behov som man konstaterat att eleverna med NPF- diagnos har. Man har utvecklat lektionsstrukturen, skapat förutsättningar för halvklasslektioner i större utsträckning, förstärkt uppdraget till mentorerna att stötta eleverna under skoldagen. Specialpedagogen har också ett utökat uppdrag utifrån dessa elevers behov. När det gäller elever med utländsk bakgrund pågår ett arbete genom att en av förstelärarna och specialpedagogen diskuterar olika insatser utifrån vilken som ger mest effekt, för att höja måluppfyllelsen i ämnet svenska då flera av dessa elever har lägre resultat. För båda elevgrupperna kommer en extra resurspedagog att anställas för att stärka upp det kompensatoriska arbetet. För de elever som har svårigheter att närvara i skolan har insatserna förändrats genom att eleverna får fler tillfällen där läraren har kontakt med eleverna under veckan, eller att specialpedagogen besöker eleverna i hemmet. Utifrån elevresultaten ger skolchef och rektor stöd åt lärarna så de kan ta del av vetenskaplig forskning och beprövad erfarenhet till exempel inom området högpresterande elever. Lärarna får också handledning i dokumentation för att systematiskt kunna synliggöra och följa elevgruppernas kunskapsutveckling, för att säkerställa att insatserna ger effekt.

Huvudmannen följer upp de kompensatoriska åtgärderna och kan i flera fall visa att de bidrar till att eleverna når utbildningens mål

Granskningen visar att huvudman och rektor träffas varje vecka och diskuterar, analyserar och utvärderar de kompensatoriska åtgärderna. Om insatserna inte gett förväntad effekt så förändras stödet utifrån analysen. För eleverna med NPF-diagnos följs de kompensatoriska åtgärderna upp genom de regelbundna avstämningarna men även genom utvärdering av extra anpassningar eller åtgärdsprogram. Efter lärarna fått stöd i en tydlig lektionsstruktur kunde huvudmannen vid en uppföljning se att modellen gynnar elevernas måluppfyllelse. När det gäller elever som har svårigheter att närvara i skolan visade uppföljningen av åtgärderna att elevernas måluppfyllelse ökade. Dock rekommenderar Skolinspektionen att huvudmannen försäkrar sig om att alla beslutade åtgärder är relevanta och leder till förbättring.

På Skolinspektionens vägnar

X Roland Fallström

Enehtschef/beslutsfattare
Signerat av: Roland Fallström

I handläggningen av ärendet har även Ann-Kristin Hammersberg och Maria Larsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- En intervju med rektor
- En gruppintervju med förvaltningspersonal
- En intervju med styrelsen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

För huvudmannen granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning det finns en förklarande ansats i huvudmannens analys av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning huvudmannen har vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Skolinspektionen har i den regelbundna kvalitetsgranskningen valt ut två väl definierade och begränsade granskningsområden i syfte att få ett djup förståelse av hur huvudmannen arbetar inom dessa områden inom en specifikt utvald skolform. De två ovanstående områdena representerar inte hela huvudmannens arbete. Inom huvudmannens ansvar för skolan finns många viktiga områden som tillsammans bildar huvudmannens samlade ansvar för sin verksamhet och det finns därmed andra

områden som är betydelsefulla för ett framgångsrikt arbete. Granskningen ger dock en god inblick i med vilken kvalitet huvudmannens arbete sker inom ovanstående områden för den valda skolformen. Resultaten av denna granskning kan även ge information till hur hur huvudmannen kan utveckla sitt arbete inom andra områden och i andra skolformer.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte huvudmannen den 8 september 2021. Besöket genomfördes av Ia Thun och Ann-Kristin Hammersberg.

Nova Montessoriskola ligger i centrala Kungsbacka och drivs av en ekonomisk förening där vårdnadshavarna är medlemmar. Styrelsen, består av vårdnadshavare till elever på skolan, har delegerat det pedagogiska ansvaret till skolchefen. Granskningen gäller huvudmannens ansvarstagande för Nova Montessoriskola grundskola. Grundskolan är uppdelad på två enheter, en för årskurs F-5 och en för årskurs 6-9 och dessa leds av en rektor. I grundskolans årskurs 1-9 går cirka 266 elever.